

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА
ПРОГРАМА

Нормативної навчальної дисципліни
підготовки фахового молодшого бакалавра

Галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність G7 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та
робототехніка

Освітньо – професійна програма «Обслуговування інтелектуальних інтегрованих
систем»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківським політехнічним фаховим
коледжем

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Анна ТКАЧЕНКО, викладач I категорії

Обговорено та рекомендовано методичною радою Харківського
політехнічного фахового коледжу

Протокол від “29” серпня 2025 р. № 1

Голова методичної ради

Раїса КОРОЛЬОВА

(підпис)

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Основи правознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності G7 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка.

«Правознавство» - це комплексна юридична дисципліна, яка базується на системі наукових знань з різних галузей юридичної науки.

Мета вивчення дисципліни «Правознавство» полягає у вивченні загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права, система основних понять юриспруденції, а також у вивченні таких важливих питань, як структура, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасні політико-правові доктрини тощо.

Компетентнісний потенціал курсу

(за ключовими компетентностями)

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти для даної спеціальності:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі автоматизації та комп'ютерних інтегрованих технологій або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)

суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства в Україні.

ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Результати навчання, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності:

РН18. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, удосконалення креативного мислення.

РН19. Якісно виконувати роботу, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики та нести відповідальність за результати своєї діяльності.

РН20. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права, системи основних понять юриспруденції, а також форм та механізмів діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасних політико-правових доктрин..

Програма навчальної дисципліни складається з 3 змістових розділів:

- 1.Розділ I. Теорія держави і права.
2. Розділ II. Основи публічного права.
3. Розділ III. Основи приватного права.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні закономірності становлення та розвитку суспільства, держави, права, а також їх взаємозв'язок та взаємодію між собою;
 - основні закономірності організації і функціонування держави, як форми організації суспільного життя;
 - основні закономірності розвитку і функціонування права, як способу організації та упорядкування суспільного життя;
 - основи конституційного, державного, суспільного ладу та юридичні властивості правового статусу особи;
 - форм безпосередньої демократії, конституційно-правові основи організації і здійснення державної влади в Україні;
 - основи адміністративного права як галузі права України, адміністративних правопорушень та адміністративну відповідальність;
 - основи цивільного права як галузі права України, цивільних правовідносин, а також про способи захисту цивільних прав та інтересів;
 - правову природу правочинів та інститутів представництва у цивільному праві;
 - основи сімейного права України; - основи юридичної природи, види, підстави та порядок укладання (припинення) трудового договору згідно чинного законодавства;
 - основ дисциплінарної та матеріальної відповідальності за трудовим правом України;
 - основні завдання та систему кримінального права України, а також закон про кримінальну відповідальність;
 - основи інституту покарання, судової системи та правоохоронних органів України
- в м і т и : - оперувати основними правовими поняттями і категоріями;
- формулювати основні ознаки, структурні елементи, класифікаційні підстави для видової характеристики юридичних понять та категорій тощо;

- обґрунтувати висвітлюванні державно-правові явища з позиції діючого законодавства, монографічних та інших літературних джерел;
- підтверджувати теоретичні положення та висновки прикладами з юридичної практики;
- критично оцінювати державно-правову дійсність;
- готувати конспекти доповіді, публічні виступи, заняття, реферати та ін.;
- брати участь у диспутах, складати тези.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування студентами результатів вивчення дисципліни «Правознавство» є:

- усний виступ;
- виконання письмового завдання; -
- тестування;
- есе, дайджест; - реферат; - складання словника основних термінів, що визначені програмою курсу;
- ведення опорного конспекту лекцій;
- інші види навчально-наукової роботи(участь у гуртках, наукових конференціях тощо);

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. Теорія держави і права.

Тема: Влада і суспільство у додержавний період. Причини виникнення держави і права. Теорії походження держави і права. Історичні типи держав і цивілізаційний підхід. Людська гідність і права людини. Еволюція прав людини. Взаємовідносини «людина – держава». Верховенство права. Права і свободи людини та відповідальність держави за їх дотримання, гарантування та захист. Позитивні і негативні зобов'язання держави. Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. Захист прав дитини. Механізми захисту прав людини і прав дитини. Поняття, ознаки, сутність держави. Поняття та види функцій держави. Правова держава. Демократична держава. Поняття

громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського суспільства. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання. Державний лад. Форма державного правління. Монархія та її види. Республіка та її види. Форма державного (територіального) устрою. Унітарна держава. Поняття народовладдя та народного волевиявлення. Поняття і види виборів. Імперативний мандат. Вільний мандат. Виборчий процес. Одномандатний та багатомандатний виборчі округи. Поняття і види референдумів. Плебісцит. Порядок призначення та проведення референдуму. Органи державної влади та місцевого самоврядування. Поняття громади. Держава, особа, суспільство. Іноземці, апатриди, біпатриди.

Тема: Право як особливий вид соціальних норм. Функції права та їх види. Гуманістичні принципи права (справедливості, рівності, свободи, гуманізму). Система права. Поняття предмету і методу правового регулювання. Правовий інститут та його види. Галузь права. Публічне право. Приватне право.

Тема: Форми права. Джерела права. Релігійно-правові норми. Правовий прецедент. Нормативний договір. Нормативно-правовий акт. Конституція: ознаки та види. Підзаконні нормативно-правові акти та їх види. Правотворення. Систематизація законодавства.

Тема: Загальні засади конституційного ладу України. Національні меншини. Законодавство про мови. Державна символіка. Державний Прапор. Державний Герб. Державний Гімн. Законність і правопорядок. Правосвідомість. Правова ідеологія. Правова психологія. Правова культура.

Громадянство України. Міжнародне право прав людини. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Громадянство України. Міжнародні відносини та міжнародне право

Тема: Народовладдя в Україні. Законодавча влада України. Президент України. Виконавча влада України. Місцеве самоврядування в Україні. Судова влада в Україні. Конституційний Суд України: формування, склад, повноваження. Правоохоронні органи України та адвокатура.

Розділ II. Основи публічного права в Україні

Тема: Загальна характеристика адміністративного права України. Публічна служба. Адміністративне правопорушення (проступок). Адміністративна відповідальність. Адміністративний процес. Склад адміністративного правопорушення (проступку). Види адміністративних правопорушень (проступків). Стадії адміністративно-судового процесу

Тема: Загальна характеристика фінансового права України. Вступ до бюджетного права України. Податкова система України. Законодавство про банки та банківську діяльність.

Тема: Загальна характеристика кримінального права України. Кримінальна відповідальність. Кримінальне покарання. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Відповідальність за окремі види злочинів. Кримінальний процес.

Розділ III. Основи приватного права.

Тема: Загальна характеристика цивільного права та цивільних правовідносин. Суб'єкти цивільних правовідносин. Правочини. Представництво і довіреність. Загальна характеристика права власності та інші речові права. Форми та види власності. Право інтелектуальної власності. Цивільно-правова відповідальність. Загальна характеристика господарського права України. Суб'єкти господарювання. Господарські договори. Господарсько-правова відповідальність. Господарський процес.

Тема: Правове регулювання трудових відносин в Україні. Трудовий договір. Робочий час та час відпочинку. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації

Тема: Загальна характеристика земельного права. Право власності на землю. Набуття та реалізація права на землю. Захист права власності на землю.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНОЇ ТА МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про статус народного депутата України» // Конституційне законодавство України. - К., 2000.
2. Закон України "Про власність" від 7 лютого 1991р. ВВР. - 1991. - № 20. - С.249.
- 3.Гавриш С.Б.,Сутковий В.Л.,Філіпенко Т.М.,2009 Видавництво «Генеза», 2010.-415
- 4.Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" // Конституційне законодавство України.-К., 2000.
- 5.Ординський В.Л. Основи права України. Львів: Видавництво «Оріана-Нова», 2005.-368с.
- 6.Пилипенко П.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. – К.: Вид-во «Істина», 2005.-208с.
- 7.Погорілка В.Ф. Конституційне право України: Навч. посібник.-К., 2000.
- 8.Яценко С.С. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – К.: АСК,2002.-93с.